

Ministeriet for Grøn Trepert

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2025 - 1172
Den 18. september 2025

Kære Miljø- og Fødevareudvalg

Som lovet på samråd AJ den 19. marts samt i svar på MOF-spørgsmål nr. 693 (Alm. del) orienteres udvalget om planlagt skærpelse af sanktionerne for ulovlig udbring af gylle samt styrket tilsyn og kommunikation. Udvalget orienteres desuden jf. svar på MOF-spørgsmål nr. 602, 629 samt 630 (Alm. del) om straffniveauet i sager om udsivning af ensilage samt mulighederne for at trække i landbrugsstøtten ved ulovlig udbringning af gylle på frossen jord.

Skærpelse af bødeniveauet i de nationale regler

Styrelsen for Grøn Arealomlægning har med hjælp fra Rigsadvokaten undersøgt bødeniveauet for ulovlig udbringning af gylle, som i størstedelen af tilfældene i dag sanktioneres i størrelsen 10.000-20.000 kr. Der fastsættes et nyt vejledende bødeniveau på 50.000 kr. for overtrædelse af gødningsanvendelsesbekendtgørelsens §10 stk. 8. Det nye bødeniveau skal øge den præventive effekt af reglerne og sikre proportionalitet mellem sanktionen for overtrædelse og en eventuel gevinst ved ikke at overholde reglerne.

Det nye bødeniveau inkorporeres som en del af det samlede bødekatalog ifm. lovforslaget om Ny Reguleringsmodel, som forventes at blive sendt i ekstern høring ved udgangen af september med henblik på forventelig ikrafttræden pr. 1/1 2027.

Styrket tilsyn og kommunikation

Ministeriet for Grøn Trepert og KL har iværksat et styrket fokus på kommunernes tilsynsopgave frem mod næste vinter. Der udarbejdes blandt andet et inspirationskatalog til kommunerne med fokus på gyllehåndtering herunder reglerne om udbringning og opbevaringskapacitet.

Muligheder for sanktionering via træk i EU's landbrugsstøtte

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø oplyser, at det i Danmark i 2015 blev besluttet, at anvende en centraliseret kontrolmodel for konditionalitet på baggrund af anbefaling fra Rigsrevisionen. Før centraliseringen af krydsoverensstemmelseskontrollen, som var forgængeren i tidligere reformperiode for konditionalitet, var kommunerne kontrolmyndighed. Rigsrevisionen konstaterede imidlertid, at kommunernes kontrol var uensartet, hvorfor Rigsrevisionen så behov for, at det overordnede ansvar for kontrollen blev fastlagt hos en central myndighed.

Den centraliserede kontrolmodel er etableret indenfor rammerne af forordningsgrundlaget og opfylder kravene til medlemsstaternes kontrolforpligtelser jf. artikel 83, stk. 6, litra a og d, i forordning (EU) 2021/2116.

Styrelsens kontrol af konditionalitet inkluderer således kontrol på stedet, der foretages som en årlig stikprøve, der omfatter mindst 1 pct. af de relevante modtagere af landbrugsstøtte. Stikprøven er baseret på en risikoanalyse, som bl.a. tager højde for bedriftsstruktur og risiko for overtrædelser, ligesom det sikres, at en del af kontrolpopulationen udtages tilfældigt.

Styrelsens kontrol og fastsættelse af konditionalitetssanktioner i form af nedsettelse af eller udelukkelse fra at modtage landbrugsstøtte, udføres i overensstemmelse med forordningsgrundlaget samt bekendtgørelse om konditionalitet og social konditionalitet, der er udstedt i medfør af CAP-loven (Lov om administration af den fælles landbrugspolitik m.v.).

Det vurderes, at styrelsen er forpligtet til at anvende sanktionssystemet for konditionalitet, hvis overtrædelse af udbringningsforbuddet er konstateret i forbindelse med styrelsens kontrol, der foretages i henhold til forordningsgrundlaget om konditionalitet, eller hvis styrelsen modtager en underretning, som indeholder tilstrækkelig dokumentation for, at en konkret overtrædelse af reglen er blevet sanktioneret i det strafferetlige system. Der vil i disse tilfælde være en fastslået overtrædelse af konditionalitet i henhold til forordningsgrundlaget, og styrelsen vil således være forpligtet til at anvende konditionalitetssanktioner, hvis de øvrige betingelser for at sanktionere er opfyldt.

Hvis eksempelvis en kommune retter henvendelse angående en sag, hvor en overtrædelse af udbringningsforbuddet er blevet sanktioneret i det strafferetlige system (dom eller vedtaget bødeforlæg), vil styrelsen som betalingsorgan for EU-landbrugsstøtte være forpligtet til at tage stilling til, om der kan pålægges en konditionalitetssanktion. Styrelsen vil i givet fald i overens-

stemmelse med de forvaltningsretlige regler partshøre modtageren af landbrugsstøtte og træffe en afgørelse om nedsættelse af eller udelukkelse fra at modtage landbrugsstøtte.

Styrelsen har vurderet, at det vil betyde en overimplementering af Danmarks EU-retlige forpligtelser, hvis der i tillæg til den eksisterende kontrol etableres en indberetningspligt til kommunerne om at underrette styrelsen om overtrædelser af konditionalitetsbelagte regler, der er blevet sanktioneret i det strafferetlige system med henblik på sanktionering i form af træk i landbrugsstøtten.

Vurdering af sanktionsniveau for udsivning af ensilage

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø oplyser, at bødestørrelsen i de sager vedrørende udsivning af ensilagesaft fra ensilagepladser, som styrelsen har fundet, ses at ligge på mellem 20.000 kr. – 250.000 kr. Derudover har styrelsen estimeret, at de omkostninger, der er forbundet med vedligeholdelse og reparation af ensilagepladser er i størrelsesordenen 10.000-48.000 kr. pr. år. Her antages det, at de typiske skader, der kræver vedligehold, er slitage i slidlaget i bunden af ensilagepladsen samt vedligehold af siderne i ensilagepladsen.

Opførelsen af en ny gennemsnitlig ensilageplads med målene 3.000 kvadratmeter med 3 meter høje sider og vægge koster ca. 2 mio. kr., men i forhold til en proportional afvejning af strafniveauets størrelse, må dette holdes op imod de løbende gennemsnitlige omkostninger til vedligehold, hvorfor det ud fra den afdækkede domspraksis vurderes, at strafniveauet ligger på et hensigtsmæssigt niveau fsva. sager om udsivning af ensilage.

Med venlig hilsen

Jeppe Bruus